

fig kunde være meget hensigtsmæssigt. Statskassen vil dog paatage sig en ret betydelig Byrde ved at skulle tilvejebringe disse store Aaen. Smidertid er det jo en finansiel Betragtning, som jeg ikke her skal komme nærmere ind paa. Jeg har kun villet paapege, at den Villighed, som man hyder Arbejderne, købes ved direkte Tilskud fra Statskassens Side. — Med Hensyn til Endringsforslag Nr. 23, der gaar ud paa, at der til Anstæffelse af Bygninger, Besætning og Inventarium efter Amtskommissionens Indstilling kan tilstås Forskud paa Statslaanet, har jeg nogle Betæneligheder. Lovforslaget, som det er forelagt fra Regeringens Side, har ganske vist en Bestemmelse om, at der kan ydes Landarbejderne Forskud i visse Tilfælde, men det, at Statskassen ved Lovforslaget kunde tilbyde Arbejderne Forskud til at købe Besætning og Inventar for, begrænses og motiveres af den Bygning, Regeringsforslaget havde, og hele denne Bygning bliver sønderlaaet af Udvalgets Endringer, og nu passer Reglen om, at der kan gives Forskud, ikke mere. I Stedet for at stryge Regeringens Forslag om Forskud, naar man tager Hovedbestemmelserne bort, som motivere dette, har man netop udvidet Tilbudet om Forskud til ogsaa at omhandle Bygninger, medens Regeringens Forslag indskrænkede sig til at lade Arbejderne faa Forskud til Anstæffelse af Besætning og Inventarium og det i ganske specielle Tilfælde. Det var nemlig det, der paatænkes ved Regeringens Forslag, at naar en Landarbejder, der jo, naar Gjendommens Værdi var 4,000 Kr., ejede 800 Kr., havde bygget sit Hus og var færdig dermed f. Eks. i Slutningen af Oktober Maaaned og havde brugt sine 800 Kr., dels til at betale Forskud til Haandværkerne, og dels maatte til at gøre Afdrag paa Købesummen for Jordlodden, naar han saaledes stod der og var færdig til at tage fat, men først kunde faa Statslaanet udbetalt i den nærmest paafølgende almindelige Termin, var der god Anledning for Statskassen til at sige: Det er ikke værd, at han skal sidde paa Stedet uden at kunne benytte Jodden, naar alt er færdigt, saa han kun mangler Besætning og Inventarium, han er siffter nok, han sidder ved sit Hus, har udbetalt Haandværkerne og vil siffter ikke løbe fra det hele, han kan godt faa Forskud til at begynde sin Virksomhed med straks. Det var der god Mening i. Men naar han stilles saaledes, at han i Virkeligheden intet som helst har til at opføre Bygninger for, saa at Statskassen skulde udbetale et Forskud paa Aaen uden Sikkerhed for, at han ikke rendte til Amerika Dagen efter, at han havde faaet

Forskuddet, da kan dette aldeles ikke gaa an. Der viser sig atter en af de alvorlige Følger af at nedlætte Fordringerne til den Kapitalstyrke, Arbejderen skal være i Besiddelse af. Den ærede Ordfører udtalte, at der jo ingen Fare kunde være forbundet dermed, idet Udbetaling af Forskud kun skulde ske efter Amtskommissionens Indstilling og med Approbation af Ministeriet. Men Sagen er den, at Landarbejderen aldeles ikke kan komme ind i denne Gjendom uden dette Forskud af Statskassen, naar Sagen skal ordnes paa den Maaade, Udvalget har foreslaaet. Det maa jo dog vel erindres, at der ligger en af de store Vanfæligheder, og det er en af de Vanfæligheder, Regeringens Forslag har overvundet, Vanfæligheder, som sandtes allerede i Kommissionens Flertalsforslag, men som Regeringens Forslag har overvundet, idet man har fundet en Maaade, hvorpaa Landarbejderen virkelig kan komme ind i Gjendommen uden at skulle svække sin Kredit og sin Stilling i det hele ved at laane sig frem med løs Gæld til højre og venstre. Dette Forskud kan han slet ikke undvære, hvis Sagen skal ordnes som af Udvalget foreslaaet; det vil altsaa blive Reglen, at Landarbejderen faar dette Forskud, og det kan efter min Mening Staten ikke gaa ind paa, idet der ikke kan stiftes den allerringeste Sikkerhed for, at Arbejderen ikke opgiver Sagen, inden Huset er kommet til Stede. Der maatte i hvert Fald forlanges en Kaution, og det vil en Landarbejder i saadanne Tilfælde vanfælig kunne stiftes. Jeg mener i det hele, at det ikke er nogen heldig Vej at komme ind paa med dette Forskud i den Udstrækning, som her er foreslaaet. — Jeg kommer dernæst til Endringsforslaget til §. 13, som gaar ud paa at fastsætte de nærmere Regler for, paa hvilke Vilkaar Statslaanet skal ydes. Det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgkreds (Medentlow) anstillede en Sammenligning mellem, hvor stort Statskassens Tilskud vilde blive efter Udvalgets Forslag, her i Forhold til det Forslag, som var stillet af Landbodommissionens Flertal, og det ærede Medlem har ganske Ret i, at Statskassen vil blive stillet ikke saa lidt gunstigere efter dette Forslag, som foreligger her fra Udvalget, end den vilde blive stillet efter Kommissionens Flertals Forslag. Jeg skal tilslade mig at anstille en Sammenligning paa en noget anden Maaade, idet jeg vil se paa, hvorledes Landarbejderen bliver stillet efter Regeringens Forslag lige over for, hvorledes han kommer til at staa efter det her foreliggende Forslag af Udvalget, og saa se dette i Forhold til det Tilskud, Staten maa